

På Bølås-kammen fikk vi en storslagen utsikt, her nord-østover, mot Beitstad, Vangshylla og Skarnsundbrua.

Trondheims- fjordens perle

Ytterøya, som ligger sånn rundt en halv times ferjetur fra Levanger, blir av mange kalt for Trondheimsfjordens perle. Grunnen til dette er at øya ligger idyllisk til, med mange koselige bukter og vikar. Samt at det er uvanlig grøderikt her ute.

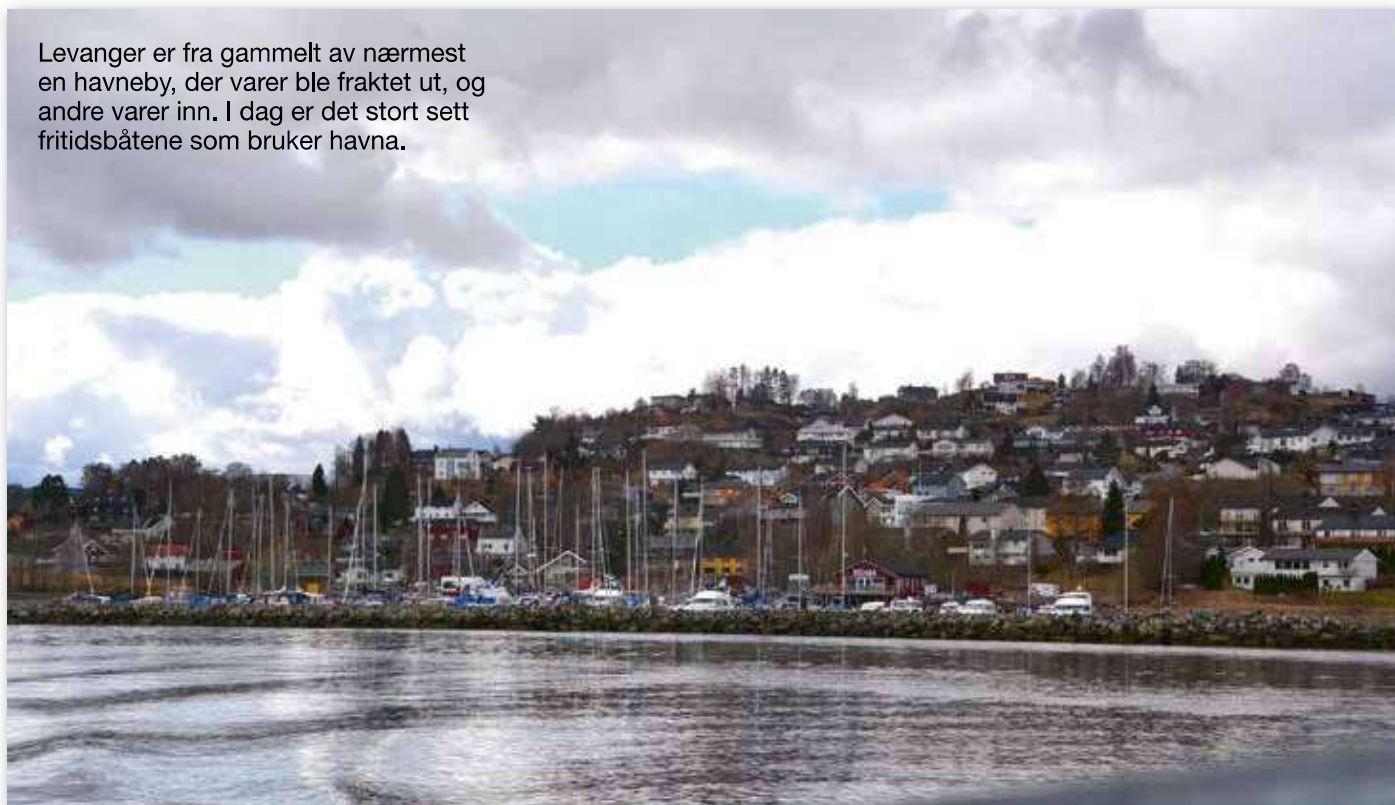
Også på «naturesiden» har øya mye å by på. Flere topper, på rundt 200 meter over havnivå, som også er lette å ta seg opp til, og som det er merket stier til, gjør at man kan få et overblikk over det frodige landskapet. Her finner man også en veldig stor, og livsfrisk rådyrstamme, samt at man kan treffe på fugler i alle farger og varianter.

Ytterøya har en lang historie som jordbruksland. Det skal, etter hva fagfolk forteller, ha vært jordbruksdrift her for over 5000 år siden. Og at denne næringen fortsatt holdes i hevd, vises gjennom et flott gårdsanlegg, og store flate jorder. Her ble

det også drevet bergverksdrift i tidligere tider, ja, den første gruen her ute på Ytterøya var faktisk landets eldste. For oss som har med oss huset på hjul, er det også tilrettelagt for å ta litt tid her ute. Både på bygdetunet og på småbåthavna kan vi stå og nyte sjø og sol. Det var med disse forutsetningene vi bestemte oss for å ta en tur over fjorden.

Vi forlot Levanger med ferja «Levanger», mens sola var i ferd med å bryte gjennom skydekket. Levanger fortjener også et besøk, noe vi nok må ta en annen gang. Straks før ferjeleiet på Ytterøya ser vi restene etter gruvedriften. Dette området er

Levanger er fra gammelt av nærmest en havneby, der varer ble fraktet ut, og andre varer inn. I dag er det stort sett fritidsbåtene som bruker havna.

På parkeringa ved Jørstadsjøen Dampskipskai tok vi vår middag, med flott utsikt over fjorden.

Det er flotte jorder og aktivt landbruk over hele øya. Da vi besøkte Ytterøya var det stor aktivitet.

stengt for ferdsel. Grunnen er farlige gruveganger, samt at dette er et rasutsatt område. Ytterøy Kobberverk ble etablert i 1630 og vokste til en anseelig arbeidsplass, der rundt 600 personer hadde sitt virke i 1870. Driften holdt seg til 1. verdenskrig, da ble det slutt. I 1840 - 50 årene ble svovelkisen herfra brukt under produksjon av svovelsyre. Kalk har det også blitt tatt ut herfra. Som sagt er det ikke tilrådelig å oppsøke gruveområdene. Her har det gått to leirras, det første i 1870 ved Hokstad, da syv mennesker omkom og flere hus gikk på sjøen. Så i 1943 gikk et nytt, nesten på samme sted, da gikk det heldigvis bedre, ingen mennesker omkom. Like ved ferjeleiet er det reist en minnestøtte over de syv som omkom under leirraset ved gruvene i 1870.

Når vi først snakker om støtter, så står det en stein like inntil veien litt ovenfor ferjeleiet. Dette er en bautastein som står på en gravrøys fra jernalderen, og har mange runetegner fra det yngre runealfabetet. Det sies at denne steinen snur seg når kirkeklokkene ringer, derfor har den fått navnet Klokkesteinen.

Du har ikke kjørt mange meterne etter at du forlot ferja før du får et litt spesielt trafikk-skilt. Dette skiltet forteller deg at du helt sikkert kommer til å få se rådyr under din tur her ute, og advarer deg samtidig om at du må være aktsom. Rådyr er i tillegg til å være en opplevelse for oss besøkende, også en økonomisk resurs her. Her ute på Ytterøya kan vi oppleve en av Norges tetteste bestander av rådyr, og årlig blir det felt mellom

350 og 500 rådyr i året. Denne rådyrstammen blir meget godt tatt vare på, for den representerer både hygge, ved å få oppleve dyrene, samt at den gir gode penger for grunneierne som leier ut eksklusiv jakt. Og som om ikke det var nok, så er det kreative sjeler her ute som har spesialisert seg på å foredle rådyrskinn. For egen del bestemte vi oss for å telle observerte dyr under vår runde, vi avsluttet tellingen da vi passerte 50 stykker. Og som om ikke det var nok, så kjørte vi øya rundt midt på dagen, da er heller ikke viltet mest aktivt.

Vi ville oppleve øya «ovenfra», og planla så en gåtur, med en

Dette fareskiltet ser du ikke ofte. Nå er det da heller ikke alle steder at du opplever like mange rådyr som her på Ytterøya. Vi hadde som mål å telle antallet rådyr vi fikk se på turen. Hvor mange det ble aner vi ikke, for vi avsluttet tellingen da vi kom til 50 stykker.

Det er ferja Levanger som tar oss over fjorden til Ytterøya.

Øvre Bjørvik Gård har blitt til et bygdetun, der gammel og ny tradisjon har blitt sydd sammen på en utmerket måte.

Under en langrast ved fjæra kom dette spoveparet og besøkte oss.

Jørstadsjøen Dampskipskai er et flott sted som bør besøkes.

av Ytterøyas høyeste topper som mål. Turmål finnes det forresten mange av, og likeså turstier, vi valgte Bølåskammen. Den rager ikke mere enn 209 meter over havet, men ga oss en flott oversikt over både land, sjø og nabobygdene. Starten på den turen er enkel å finne. Kjør mot Nordvika, og se etter 10 på toppskiltet. Turen fra parkeringa og opp tar sånn rundt en halv time, og underveis er det flere utsiktspunkter. Likevel er det først når du når toppen av Bølåskammen at du virkelig får utsikten. Her er det både benker og en enkel bål plass. Hva bål angår, så vil vi advare om åpen ild her i tette skogen med tørr mose. Det anbefales å ta med seg litt niste og godt drikke, det er jevn stigning hit, så litt svette underveis må nok påregnes. Men turen anbefales på det sterkeste.

Oversikten over øya viser oss et meget fruktbart jordbruksland. Jordsmonnet her ute er uvanlig næringsrikt, og har en veldig lang historie som jordbruksland. Helleristninger vitner om at her har det vært jordbruksbosetning i svært lang tid. Arkeologiske funn, gravanlegg og gravhauger vitner også om tett bosetning lenge før vår tidsregning. Etter å ha tatt oss en god lunsj etter vår tur på Bølåskammen, fortsatte vi vår rundtur. Et skilt viste oss så veien til Ytterøy Bygdetun. Her fant vi gården Øvre Bjørvik som er et typisk trøndersk gårdstun. I hovedlåna der står alt uforandret siden 1950-tallet. Blant annet er gårdsanlegget og bygdemuseet åpent for omvisning på sommeren. Parkeringen til bygdetunet er også bobilparkering.

Fjøset og låven er innvendig ombygd til forsamlingslokaler, og tunet på gården blir til en operasal. Ytterøy Historielag, som fikk gården fra arvingene da siste fastboende døde, har tatt uvanlige skritt, og arrangert opera her. For ikke å bli forvekslet med Bjørvika i Oslo, kaller de så "sin opera" for "Bjørvika avd. Nord". Da vi besøkte gården var det ingen opera her, men vi har snakket med folk som har opplevd stedet, og ikke minst den spesielle akustikken som blir her på tunet som omkranses av svære bygninger. Etter bygdetunet tok vi leia ned mot fjorden igjen, og landet så på Jørstadsjøen Dampskipskai. Dette er en unik identisk dampskipsbrygge i Trondheimsfjorden. Et minnesmerke fra den tiden da rutebåtene trafikkerte Trondheimsfjorden. Kaianlegget ble bygd opp i 1930, og var et fast anløpssted for rutebåtene. Kaianlegget er flott restaurert og er som sagt et veldig godt minnesmerke fra en tid som var. Det står et skilt ved veien at bobiler ikke har lov å kjøre ned på kaiområdet, og selv om vi kjørte bobil, synes vi det er veldig greit, for området er ikke større enn at en, maks to bobiler har plass der. Da blir det ikke plass til noen andre, og noen fricamp for bobiler skal det ikke være der nede, den tanken støtter vi. Men på parkeringsplassen før kaia, tok vi vår middag, med flott utsikt utover fjorden. Vi fortsatte vår rundtur på Trondheimsfjordens perle, før vi tok kveldsferja tilbake til Levanger.

Tekst og foto: Melvin Mølnås